

عنوان مقاله:

تحلیل انتقادی دیدگاه مفسران پیرامون تقدیم و تاخیر آیات متشابه لفظی مورد پژوهی: آیات 58 سوره بقره و 161 سوره اعراف

محل انتشار:

تحقیقات علوم قرآن و حدیث، دوره 16، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

عطا الله محبوب - گروه آموزشی علوم قرآن و حدیث، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، همدان، ایران

حسینعلی ترکمانی - گروه آموزشی علوم قرآن و حدیث، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

خلاصه مقاله:

مشابه یا متشابه لفظی بر آن دسته از آیه ها و جمله های قرآنی اطلاق می شود که به طور کامل یا با اندکی تغییر بیش از یک بار تکرار شده اند. علت تکرار شمار زیادی از این آیه ها و جمله ها بر پایه تغییر در تقدیم و تاخیر آن ها استوار است. نمونه ای از این آیه ها دو آیه ذیل است که تشابه موجود در قالب تقدیم و تاخیر و ادخلوا الباب سجدا و قولوا حطه (البقره: 58) و و قولوا حطه و ادخلوا الباب سجدا (الاعراف: 161) نمایان شده. علی رغم تلاش مفسران در توجیه چرایی تقدیم و تاخیر موجود در دو آیه مذکور، آرای آن ها مورد خدشه است و باید توجیه درست را در توجه به سیاق، مکان نزول، مقام آیه و توجه به مفهوم سجده که در آن دو به کاررفته دانست. مجموعه ی مطالب مذکور این نتیجه را به دست داده است که سوره ی بقره، برخلاف سوره اعراف که به توبیخ و سرزنش عصیانگران و متکبران، به ویژه بنی اسرائیل پرداخته، در مقام ذکر نعمت ها بر بنی اسرائیل و امت پیامبر است و تقدیم سجده که عملی در راستای شکرگزاری است و نیز تمامی قرائن دیگر در این جهت به کار گرفته شده اند.

کلمات کلیدی:

متشابه لفظی، تقدیم و تاخیر، سیاق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/999954>

